

Formulář pro uplatnění připomínek, stanovisek a názorů

NÁZEV NÁVRHU OPATŘENÍ KE KONZULTACI: VÝZVA k uplatnění připomínek k záměru Českého telekomunikačního úřadu udělit přiděl rádiových kmitočtů v kmitočtovém pásmu 1920–1980 / 2110–2170 MHz podle § 20 odst. 5 zákona o elektronických komunikacích

Čj.: ČTÚ-31 678/2022-613

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE DOTČENÉHO SUBJEKTU:

Obchodní firma / název / jméno a příjmení: O2 Czech Republic a.s.

IČO (bylo-li přiděleno): 60193336

Kontaktní osoba (vč. telefonního čísla a adresy elektronické pošty): Ing. Miloš Koděra

DŮVĚRNOST POSKYTNUTÝCH INFORMACÍ:

Český telekomunikační úřad (dále jen „ČTÚ“) bude považovat zde poskytnuté informace za důvěrné, pouze pokud je dotčený subjekt označí jako důvěrné nebo jako obchodní tajemství.

ČTÚ si vyhrazuje právo použít poskytnuté údaje, s výjimkou údajů označených jako důvěrné nebo jako obchodní tajemství, a tyto údaje též uveřejnit podle Pravidel ČTÚ pro vedení konzultací na diskusním místě.

Pokud dotčený subjekt označí připomínku, popřípadě její část, za důvěrnou nebo jako obchodní tajemství, pak taková připomínka nebude uveřejněna na diskusním místě. Obdobně se postupuje i v případě stanovisek a názorů.

Připomínky, které nebudou uveřejněny na diskusním místě, se podle čl. 9 odst. 3 Pravidel ČTÚ pro vedení konzultací na diskusním místě nevypořádávají.

I. PŘIPOMÍNKY K JEDNOTLIVÝM ČÁSTEM/USTANOVENÍM NÁVRHU OPATŘENÍ:

1. Stanovení hodnoty WACC

Návrh na doplnění, změnu, zrušení nebo nahrazení textu ustanovení návrhu opatření:

V metodice postupovat konzistentně a použít v modelu WACC z aktuálně účinného OOP (4,84 %).

Odůvodnění:

Znalci v roce 2021 v případě ocenění přidělu rádiových kmitočtů v kmitočtovém pásmu 1920–1980 / 2110–2170 MHz v rámci procesu obnovy přidělu společnosti O2 Czech Republic a.s. (dále jen „společnosti O2“) čj. ČTÚ-33 118/2021-613/IV. vyř. přistoupili k vyšší diskontní míry aplikací procenta návratnosti vloženého kapitálu před zdaněním WACC **dle v té době účinného** opatření obecné povahy č. OOP/4/09.2014-6, kterým

se stanoví metodika účelového členění nákladů a výnosů a jejich přiřazování a určuje se struktura vykazovaných informací (dále jen OOP).¹

V případě diskutované obnovy přidělu v kmitočtovém pásmu 1920–1980 / 2110–2170 MHz v rámci procesu obnovy přidělů společností T-Mobile Czech Republic a.s. (dále jen „T-Mobile“) a Vodafone Czech Republic a.s. (dále jen „Vodafone“) však znalci nepřistoupili k aktuálně platnému znění OOP², avšak **použili již neplatnou výši WACC stanovenou ČTÚ pro rok 2021**. Argument, že došlo do data zpracování tohoto znaleckého posudku k výraznému zvýšení úrokových sazeb ČNB neobstojí, jelikož **výpočet WACC má vycházet z dlouhodobé výše vstupních parametrů a navíc ČTÚ dne 13. 7. 2022 zveřejnil do veřejné konzultace nový návrh OOP, které mění OOP/4/09.2014-6 ve smyslu nové výše WACC od roku 2023, a tato výše je téměř totožná s v tuto chvíli platnou výší WACC čili i v dlouhodobějším horizontu nelze uplatňovat spekulativní tvrzení o budoucích vlivech.**³ Výpočet WACC přitom vychází od 1. července 2020 z metodiky ve Sdělení Komise o výpočtu nákladů kapitálu u starší infrastruktury v souvislosti s přezkumem vnitrostátních oznámení v odvětví elektronických komunikací EU prováděných Komisí⁴. V souladu s ním pak publikuje od roku 2020 Sdružení BEREC každoročně zprávu pod názvem „BEREC Report on WACC parameter calculations according to the European Commission’s WACC Notice of 6th November 2019“, ve kterých BEREC publikuje vstupní parametry, které jsou společné pro všechny členské státy EU, a které je ČTÚ zavázán do výpočtu dle metodiky stanovené Komisí použít.

Je zřejmé, že odchýlení znalce od konzistentního přístupu použití **WACC z aktuálně účinného znění OOP** je nepřijatelným zásahem do metodiky výpočtu ceny za obnovu přidělu resp. nekonzistentnosti v jejím přístupu znevýhodňujícím některé tržní subjekty oproti subjektům, kterých se týká nyní diskutovaná obnova přidělů. Naopak využití diskontní sazby ve výši WACC stanovené OOP ve znění účinném ke dni zpracování znaleckého posudku je dlouhodobě předvídatelný a nenapadnutelný znalecký postup. V této souvislosti upozorňujeme, že parametr WACC má velmi významný dopad do celkové ceny obnovy přidělu, kteroužto má znalec za úkol určit.

Znalci musí přistoupit k posudku konzistentně a při výpočtu použít jako diskontní míru WACC z aktuálně účinného znění OOP (4,84 %).

¹ Opatření obecné povahy č. OOP/4/02.2019-2, kterým se mění opatření obecné povahy č. OOP/4/09.2014-6, kterým se stanoví metodika účelového členění nákladů a výnosů a jejich přiřazování a určuje se struktura vykazovaných informací, ve znění opatření obecné povahy č. OOP/4/12.2015-7.

² Opatření obecné povahy č. OOP/4/10.2021-10, kterým se mění opatření obecné povahy č. OOP/4/09.2014-6, kterým se stanoví metodika účelového členění nákladů a výnosů a jejich přiřazování a určuje se struktura vykazovaných informací, ve znění opatření obecné povahy č. OOP/4/12.2015-7 a OOP/4/02.2019-2.

³ 5,01 %, viz <https://www.ctu.cz/vyzva-k-uplatneni-pripominek-k-navrhu-opatreni-obecne-povahy-c-oop4xx2022-y-kterym-se-meni-opatreni>.

⁴ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/87f74532-007e-11ea-8c1f-01aa75ed71a1/language-cs/format-HTML>

2. Opravit metodiku výpočtu hodnoty přidělu zahájením diskontování až v prvním roce platnosti přidělu

Návrh na doplnění, změnu, zrušení nebo nahrazení textu ustanovení návrhu opatření:

Zahájit diskontování až v roce 1 (tj. v roce 2025, resp. 2026) účinnosti oceňovaných přidělů, nikoliv již v roce 2022, kdy platí stávající přiděly.

Odůvodnění:

Znalci v posudku použili výpočet reflektující začátek nového přidělu společnosti O2 v roce 2022, který je v modelu DCF brán jako rok 0. Z toho důvodu je první rok platnosti přidělu v případě společností Vodafone a T-Mobile již výrazně diskontován. První rok platnosti přidělu společnosti O2 (2022) byl znalci naceněn na 182,5 mil. Kč, první ucelený rok byl přitom v případě společnosti Vodafone naceněn na 107,4 mil. Kč a v případě společnosti T-Mobile na 121,1 mil. Kč. Tento přístup má za následek výrazně rozdílnou cenu za udělení nového přidělu, když například v **případě společnosti O2 výsledná částka znamená 1,9 mil. Kč/MHz/rok a v případě společnosti Vodafone a T-Mobile pouze 1,54 mil. Kč/MHz/rok, respektive 1,57 mil. Kč/MHz/rok.**

Pokud dochází k ocenění přidělu, který bude účinný až v budoucnu, tak je nutné v modelu diskontovaného cashflow **zahájit diskontování až v roce 1 (tj. v roce 2025, resp. v roce 2026)**, nikoliv v roce předcházejícím samotnou účinnost přidělu. **Tento správný postup byl využit například i v posudku č. 130/2017 na ocenění práva využívání kmitočtů v kmitočtových pásmech 880-915/925-960 MHz a 1 710-1 785 / 1 805-1 880 MHz zpracovaném znaleckým ústavem Fakulty elektrotechnické Českého vysokého učení technického v Praze v roce 2017 a 2018, z kteréhožto současného ČTÚ zvolený znalec rovněž poměrně hojně čerpá.⁵ Navíc ČTÚ může v podmínkách obnovy přidělů společností T-Mobile a Vodafone stanovit, že výslednou částku může žadatel uhradit hned nebo až těsně před koncem platnosti stávajících přidělů, když zákon č. 127/2005 o elektronických komunikacích stanovuje **pouze minimální lhůtu** pro podání žádosti a zaplacení ceny, která nesmí být kratší než 1 měsíc. **Nemělo by tedy docházet k jakémukoliv zvýhodňování žadatele z pohledu času provedení platby za nový přiděl, které by svévolně definoval znalec, když zákon o elektronických komunikacích předpokládá uskutečnění této platby až poměrně blízko samotného konce platnosti. Model nemůže zohledňovat roky předcházející platnosti přidělu a první rok jeho platnosti tak nemůže být diskontován jako 3. či dokonce 4. rok výpočtu hodnoty.****

Správnost připomínky potvrzuje i skutečnost, že **provedení podstatně dřívějšího ocenění nových přidělů společností T-Mobile a Vodafone než předpokládají lhůty stanovené zákonem o elektronických komunikacích nemůže být důvodem k tomu, že ve výsledku nastane takto výrazný rozdíl ve stanovené ceně mezi držiteli přidělů T-Mobile a Vodafone na straně jedné a společností O2 na straně druhé.** V případě obnovy přidělu společnosti O2 Czech Republic a.s. nedodržel ČTÚ ani maximální časové limity pro jednotlivé fáze procesu dané zákonem o elektronických komunikacích a vše proběhlo až na samém konci roku 2021, kdy končila platnost stávajícího přidělu O2 a rovnou nastala účinnost přidělu nového. V případě společností T-Mobile a Vodafone však provádí ČTÚ proces obnovy přidělů výrazně předčasně před zákonnými limity a znalec navrhuje použít ve svém posudku jako výchozí rok 2022, když stávající přiděly obou držitelů platí až do roku 2024 resp. 2025. Toto metodické

⁵ <https://www.ctu.cz/vyzva-k-uplatneni-pripominek-k-zameru-ceskeho-telekomunikacniho-uradu-udelit-pridel-radiovych-3>

pochybení znalce vede k takovým paradoxům, kdy **kratší platnost nového přidělu (T-Mobile 17,2 let / O2 20 let = 14 %) implikuje cenu nového přidělu pro společnost T-Mobile o téměř 30 % nižší.** Nelze tímto postupem trestat společnost O2 Czech Republic a.s. za to, že ČTÚ nebyl schopen v jejím případě plnit zákonné termíny v procesu obnovy přidělu nebo neprovedl obnovu přidělu O2 s takovým časovým předstihem jako v případě společností T-Mobile a Vodafone, ač tak učinit mohl i ze svého podnětu (lhůty stanovené zákonem o elektronických komunikacích v procesu obnovy přidělu jsou lhůty maximální a nepřekročitelné tj. nejkratší možné, proces obnovy přidělu však může proběhnout dříve a tedy ve větším předstihu a delších lhůtách), pokud by měl být ČTÚ zcela konzistentní v procesu obnovy přidělu a použité metodiky u všech tří společností. **V případě výrazně rozdílného ocenění obnovy přidělu jako je tomu nyní v případě přidělu společností T-Mobile a Vodafone na straně jedné a přidělu společnosti O2 na straně druhé způsobeného nesprávně zvolenou, resp. nekonzistentní metodikou zohledňující nesprávným způsobem rozdílný čas ocenění by bylo na místě požadovat prostřednictvím státních orgánů náhradu škody způsobenou nesprávným úředním postupem a znevýhodněním postavení společnosti O2 na trhu. Stejně tak by nesprávným oceněním mohlo dojít k újmě na straně státu, když by výsledné ocenění přidělu společností T-Mobile Vodafone bylo výrazně nižší než ocenění přidělu společnosti O2.**

II. STANOVISKA A NÁZORY K NÁVRHU OPATŘENÍ:

(Český telekomunikační úřad k uplatněným stanoviskům a názorům přihlédne při konečném znění opatření, avšak nevypovídá je.)

Společnosti Eurotel Praha, spol. s r.o. (dnes společnost O2 Czech Republic a.s.) byla dne 14. 12. 2001, na základě výběrového řízení vyhlášeného dne 2. 11. 2001 Českým telekomunikačním úřadem (dále jen „ČTÚ“), udělena telekomunikační licence na zřízení a provozování sítě UMTS v pásmu 2100 MHz v rozsahu 2x19,8 MHz FDD, 5 MHz TDD a 56 MHz v pásmu 28 GHz s právní mocí licence ke dni 1. 1. 2002. Rádiové kmitočty o stejném rozsahu v pásmu 2100 MHz získala v tomto výběrovém řízení na základě udělené telekomunikační licence také společnost RadioMobil a.s. (dnes společnost T-Mobile Czech Republic a.s.). Výběrového řízení se jiní účastníci nezúčastnili. Později byly obě telekomunikační licence změněny na základě legislativních změn na přiděly rádiových kmitočtů. Vzhledem k nevyužívání 5 MHz bloku TDD byl tento blok v průběhu trvání přidělu rádiových kmitočtů oběma společnostmi vrácen ČTÚ.

Obě tyto telekomunikační licence byly ze strany ČTÚ uděleny na dobu 20 let ode dne, k němuž nabyly právní moci. V případě společnosti O2 tak původnímu přidělu rádiových kmitočtů skončila platnost dne 1. 1. 2022. V případě společnosti T-Mobile ale přiděl na předmětné rádiové kmitočty končí až dne 22. 10. 2024. **Vznikla tak diskrepance v délce platnosti přidělu ze stejného výběrového řízení v rozsahu téměř 34 měsíců.**

Podle všeho zde obdobně jako v případě přidělu rádiových kmitočtů v pásmu 900 a 1800 MHz, udělených společností O2 a T-Mobile, k tomuto stavu došlo z důvodu podání opravného prostředku proti rozhodnutí ČTÚ o udělení telekomunikační licence ze strany společnosti T-Mobile. Jelikož však jediným důsledkem jejího podání bylo odsunutí právní moci telekomunikační licence v pásmu 2100 MHz udělené společnosti T-Mobile, a to o téměř 3 roky oproti licenci udělené společnosti O2, byla společnost O2

tímto postupem bezdůvodně znevýhodněna. Výhodnost této účelové machinace ze strany společnosti T-Mobile s odvoláním proti udělené telekomunikační licenci byla dána zejména způsobem, kterým ČTÚ tehdy stanovil délku trvání udělované telekomunikační licence („20 let ode dne, k němuž licence nabyla právní moci“) bez stanovení jasného data konce platnosti licence, jak je tomu v případě přidělu udělených ve výběrových řízeních v posledních 10 letech. Cílem a konečným efektem nikdy nemůže být to, že se dosáhne stavu, kdy se za každých okolností vyplatí podávat účelově opravné prostředky proti rozhodnutím správního orgánu, v tomto případě ČTÚ.

S ohledem na výše uvedené měla být licence společnosti T-Mobile udělena nikoliv na dobu 20 let ode dne k němuž nabyla právní moci, což nastalo až po skončení a vypořádání všech právních sporů dne 22. 10. 2004, ale od původního data předpokládaného nabytí právní moci napadené licence ze 14. 12. 2001, tedy stejně jako v případě společnosti O2 do 1. 1. 2022. Případně měla být obdobným způsobem upravena i doba platnosti licence udělené společnosti O2, tak aby nedošlo k bezdůvodnému znevýhodnění jedné ze společností účastnicí se tehdejšího výběrového řízení.

Případný argument, že společnost T-Mobile nebyla před nabytím právní moci licence oprávněna předmětné kmitočty užívat, není v tomto případě relevantní, jelikož k reálnému spuštění sítě UMTS došlo v případě společnosti T-Mobile až v říjnu roku 2005 (tedy rok po platnosti licence), a to navíc jen ve velmi omezeném rozsahu a pouze na tehdy nerozšířené technologii TDD na omezeném rozsahu 5 MHz.⁶ Společnost O2 pak spustila svojí UMTS síť o měsíc později. Ke znevýhodnění společnosti T-Mobile ve smyslu delšího času společnosti O2 na vybudování sítě v tomto pásmu tak zjevně nedošlo. Obě společnosti rovněž musely požádat o odložení kritéria pokrytí alespoň 90 % území Prahy do 1. 1. 2005 stanoveném v původním znění licence, což může indikovat, že se společnost T-Mobile vědomě snažila odložit nabytí právní moci vysoutěžené licence, a to z toho důvodu, že v době udělení licence ani v letech bezprostředně následujících po tomto udělení nebylo její využití z technologických důvodů příliš reálné, respektive bylo by vzhledem k tehdejšímu dynamickému rozvoji technologie UMTS neefektivní.

Po dobu trvání sporu o znění telekomunikační licence mezi společnostmi T-Mobile a ČTÚ navíc nemohla společnost O2 v tomto pásmu budovat síť a využívat vlastní platnou telekomunikační licenci, a to z důvodu vysokého rizika znehodnocení investic v důsledku vysoké právní nejistoty, kterou tento spor na celém trhu vyvolal. Nelze tedy ani namítat, že společnost O2 měla možnost svou telekomunikační licenci volně využívat v prvních 22 měsících, po které nebyla telekomunikační licence společnosti T-Mobile platná. Společnost O2 ale nemohla ani včas reagovat na danou situaci a například podat též opravný prostředek proti udělené telekomunikační licenci, ve chvíli, kdy nejistota ohledně telekomunikační licence udělené společnosti T-Mobile a její platnosti vešla ve všeobecnou známost, jelikož již uplynuly všechny relevantní lhůty pro případné podání opravného prostředku ze strany společnosti O2.

⁶ <https://zpravy.aktualne.cz/finance/nakupovani/t-mobile-spustil-umts-stoji-za-to-ho-mit-r-i:article:136956/>

Společnost O2 tak nejen že svým tehdejším konstruktivním přístupem vůči ČTÚ a státu získala o téměř 3 roky kratší přiděl rádiových kmitočtů, ale zároveň nyní ČTÚ vybraní znalci navrhuji, aby společnost T-Mobile získala přiděl nejen za nižší cenu s ohledem na kratší platnost nového přidělu (17,2 let / 20 let = 14 %), ale vzhledem k nesprávnému postupu vysvětlenému ve výše uvedených připomínkách dokonce za o téměř 30 % nižší cenu. Tyto skutečnosti pouze podporují nesprávnost výsledných ocenění v předloženém znaleckém posudku a potřebu jeho úpravy ve smyslu narovnání ocenění pro všechny držitele přidělů rádiových kmitočtů v pásmu 2100 MHz.

Datum: 14. 8. 2022

Jméno a příjmení, funkce oprávněné osoby:

Ing. Miloš Koděra, senior specialista regulačních záležitostí

Podpis oprávněné osoby*): podepsáno uznávaným elektronickým podpisem

*) V případě zaslání tohoto formuláře elektronickou poštou nutno opatřit příslušnou datovou zprávu uznávaným elektronickým podpisem.